

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

24 травня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 81/ВС-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого – Тітова Ю.Г.,

членів Комісії: Козлова А.Г., Макарчука М.А., Мішина М.І.,

розглянувши питання про проведення співбесіди за результатами дослідження досьє кандидата на зайняття вакантної посади судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Поліщука Володимира Юзефовича у межах процедури конкурсу, оголошеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 07 листопада 2016 року,

встановила:

Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – Комісія) від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Поліщук В.Ю. 07 грудня 2016 року звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

13 грудня 2016 року Поліщука В.Ю. допущено до участі у конкурсі.

Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, серед іншого Поліщука В.Ю.

08 лютого 2017 року Комісією прийнято рішення, зокрема, про допуск Поліщука В.Ю. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

Згідно з пунктом 4 частини п'ятої статті 81 Закону України від 02 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) за результатами кваліфікаційного оцінювання кандидата на посаду судді вищого спеціалізованого суду або Верховного Суду Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює рішення про підтвердження або непідтвердження здатності

такого кандидата здійснювати правосуддя у відповідному суді та визначає його рейтинг для участі у конкурсі.

Згідно з частинами першою та другою статті 83 Закону кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності кандидата на посаду судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними законом критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика та доброчесність.

Відповідно до пункту 1 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі – Положення), встановлення відповідності кандидата на посаду судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання проходить у два етапи: 1) складення іспиту; 2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

На першому етапі кваліфікаційного оцінювання Поліщук В.Ю. за результатами анонімного письмового тестування набрав 67,5 бала, за виконання практичного завдання – 76 балів, та згідно з рішенням Комісії від 29 березня 2017 року № 22/зп-17 є таким, що допущений до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Відповідно пункту 20 розділу III Положення під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Оцінюючи кандидата на посаду судді касаційного суду у складі Верховного Суду за критеріями «Професійна етика» та «Доброчесність», Комісія враховує, що громадянським суспільством та законодавством презюмується наявність у суддів Верховного Суду не лише найвищої кваліфікації, але й відповідного рівня моральних якостей та чеснот, що відповідатимуть їх соціальній функції.

Стандарти етичної поведінки суддів, що адресовані суддям та судовим органам для використання як базових принципів регламентації поведінки суддів, визначені, зокрема, у Бангалорських принципах поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23 (далі – Бангалорські принципи поведінки суддів).

Цими міжнародними стандартами у сфері судочинства утверджено, що довіра суспільства до судової системи, а також до авторитету судової системи в питаннях моралі, чесності та непідкупності судових органів посідає першочергове місце в сучасному демократичному суспільстві. Суддя виявляє та підтримує високі стандарти поведінки суддів з метою укріплення суспільної довіри до судових органів, що має першочергове значення для підтримки незалежності судових органів.

Стосовно реалізації принципів чесності та непідкупності у Бангалорських принципах поведінки суддів зазначено, зокрема, що суддя демонструє поведінку, бездоганну навіть з точки зору стороннього спостерігача. Спосіб дій та поведінка судді мають підтримувати впевненість суспільства в чесності та непідкупності судових органів.

Ці основоположні принципи впроваджені у національну систему правил і норм, що формують моральний аспект поведінки суддів та викладені, зокрема, у Кодексі суддівської етики, затвердженому у новій редакції рішенням XI (чергового) з'їзду суддів України від 22 лютого 2013 року (далі – Кодекс суддівської етики).

За загальними правилами Кодексу суддівської етики судді зобов'язані демонструвати і пропагувати високі стандарти поведінки, у зв'язку з чим добровільно беруть на себе більш істотні обмеження, пов'язані з дотриманням етичних норм як у поведінці під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці.

Громадською радою доброчесності 16 травня 2017 року затверджено висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Поліщука В.Ю. критеріям доброчесності та професійної етики.

Під час проведення співбесіди, заслухавши доповідача, уповноваженого представника Громадської ради доброчесності та кандидата, Комісія встановила.

У декларації родинних зв'язків Поліщук В.Ю. відповідно до підпункту «е» пункту 2 частини другої статті 61 Закону зазначив відомості про свою дружину Отвіновську Л.А., яка є адвокатом, однак, не вказав відомостей про тещу Отвіновську Л.М., яка також є адвокатом.

Кандидат пояснив, що під час заповнення декларації, визначаючи коло осіб з якими у нього є родинні зв'язки, виходив з поняття «сім'я» та з того, що до її членів належать особи, які спільно проживають та пов'язані з ним спільним побутом. Теща з ним не проживає і спільним побутом не пов'язана.

Відповідно до пункту 2 частини восьмої вказаної статті Закону до осіб, з якими у судді є родинні зв'язки, належать чоловік, дружина, а також родичі кожного з подружжя чи родичі осіб, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі з суддею (батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, *теща*, свекор, свекруха, племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, двоюрідний брат, двоюрідна сестра, усиновлювач, усиновлений).

Таким чином кандидат повідомив у декларації родинних зв'язків неповні відомості, що згідно з частиною шостою статті 61 Закону може мати наслідком дисциплінарну відповідальність, установлену Законом.

Також в деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013-2015 роки та в деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2015, 2016 роки кандидатом в графах «Дарунки, призи, виграші», «Доходи, у тому числі подарунки» задекларовано такі суми: в декларації за 2013 рік – 47 000 грн (декларант); 2014 рік – 148 000 грн (декларант), 240 000 грн (члени сім'ї); 2015 рік – 150 000 грн (декларант), 180 000 грн (члени сім'ї/дружина декларанта); 2016 рік – 185 000 грн (декларант), 90 000 грн (дружина декларанта).

Кандидат пояснив, що вказані суми – це вартість подарунків та подарунки у вигляді грошових коштів, отримані ним та членами його сім'ї, зокрема, на свята від його матері Поліщук В.В. (пенсіонер) та батьків дружини.

Вказані обставини викликали у Комісії сумніви щодо джерел походження зазначених грошових коштів та фінансової спроможності вказаних осіб щодо

можливості придбання таких цінних подарунків, оскільки з відомостей, наданих Національним антикорупційним бюро України, встановлено, що загальний сукупний дохід за останні п'ять років у батька дружини – Отвіновського А.Є. становив 196 892 грн, у матері дружини Отвіновської Л.М. – 249 716 грн, а діяльність ТОВ «Фірма «ПРІОРИТЕТ» (за даними анкети кандидата є попереднім місцем роботи його матері), співзасновником якого була матір кандидата, перебуває у стадії припинення та, зі слів кандидата, не приносило прибутку останніх п'ять років.

Водночас Комісією встановлено, що Поліщук В.Ю. у деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2012-2014 роки не відображав права користування житловим приміщенням, в якому на той час мешкав, чим систематично порушував вимоги Закону України від 07 квітня 2011 року № 3206-VI «Про засади запобігання і протидії корупції».

Окрім зазначеного, в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2015 рік кандидат задекларував у власності дружини квартиру у м. Києві загальною площею 110,6 кв. м., а в декларації за 2016 рік декларує цю ж квартиру як власність ОСОБА_1.

Поліщук В.Ю. пояснив, що, заповнюючи декларацію за 2015 рік, помилково зазначив власником вказаної квартири свою дружину. Насправді майновими правами на квартиру володіє ОСОБА_1 (право власності не оформлене), а сам кандидат разом зі своєю старшою донькою користується нею на правах оренди.

Відповідно до частини четвертої статті 45 Закону України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції» суб'єкт декларування упродовж семи днів після подання декларації має право подати виправлену декларацію, однак, як вбачається з Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, кандидатом цього зроблено не було.

Окрім зазначеного, Громадська рада доброчесності вказує на те, що кандидат з 2013 року не декларує належного його дружині з 2011 року права власності на квартиру АДРЕСА_1 , загальною площею 42,8 кв. м. стосовно цього кандидат пояснив, що в 2013 році квартиру було переведено з житлового фонду в нежитловий, у зв'язку з чим в деклараціях з 2013 року він декларує її як інше нерухоме майно/офіс, однак підтверджуючих документів про зміну статусу житлового приміщення Комісії надати не зміг.

Також кандидат не зміг пояснити Комісії за які кошти його теща протягом 2012-2016 років, маючи сукупний дохід у сумі 249 716 грн набула у власність: земельні ділянки площею 0,1000 га та 0,0211 га в с. Тетерівка Житомирської обл.; земельні ділянки площею 0,2027 га, 0,2500 га та житловий будинок з надвірними будівлями у с. Високий Камінь Житомирської обл.; земельну ділянку площею 0,0009 га та ½ приміщення 62 кв. м. у м. Житомирі; автомобіль HONDA CR-V, 2014 року випуску; автомобіль RENAULT DUSTER, 2012 року випуску.

До того ж Комісією встановлено, що в деклараціях за 2015 рік кандидатом задекларовано правочин щодо придбання ним транспортного засобу Honda Accord, 2014 року випуску (за даними Національного антикорупційного бюро України, дата набуття права власності – 09 квітня 2015 року), на суму 807 450 грн, водночас

задекларовані ним суми готівкових коштів та коштів на банківських рахунках, належних кандидату та членам його сім'ї, становили: 345 239 грн, 19 911 доларів США (в перерахунку за курсом валют Національного банку України станом на квітень 2015 року становить 459 944 грн) та 10 000 Євро (в перерахунку за курсом валют Національного банку України станом на квітень 2015 року – 245 600 грн)

Стосовно цих відомостей кандидат пояснив, що даний автомобіль придбав за системою трейд-ін (обмін старого автомобіля на новий із автосалону з оплатою різниці у вартості) продавши належний йому автомобіль Honda Accord, 2008 року випуску, Концерну «ВіДі АвтоМаркет» за 285 000 грн, що підтверджується копією повідомлення про внесення оплати за товар згідно договору купівлі-продажу № ІН000000245 від 16 лютого 2015 року.

Так, відповідно до статей 1, 3, 18 Кодексу суддівської етики суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Суддя має докладати всіх зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, його поведінка була бездоганною.

Суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.

Відповідно до Роз'яснень Кодексу суддівської етики, затверджених рішенням Ради суддів України № 1 від 04 лютого 2016 року, суддя повинен уникати порушень етики та всього того, що виглядає як порушення етики, в усіх видах його діяльності - як у професійній, так і в приватній. Бездоганна поведінка суддів означає уникнення порушень норм етики та недопущення створення враження їх порушення як під час виконання професійних обов'язків, так і в особистому житті. Враження порушення норм етики створюється, коли розважливі особи, яким стали відомі всі відповідні обставини, розкриті в ході резонансного їх з'ясування, можуть дійти висновку, що чесність, добросовісність, неупередженість, урівноваженість та професійна придатність судді поставлені під сумнів.

Суддя зобов'язаний встановлювати для себе, додержуватися і змушувати додержуватися всіх інших осіб зі свого оточення бездоганних правил поведінки, підтримуючи і утверджуючи на власному прикладі добросовісність у судовій владі. Він має докладати всіх зусиль до того, щоб його поведінка була бездоганною. При цьому термін «докладати всіх зусиль» вживається в розумінні того, що кожен суддя повинен особисто застосувати усіх можливих заходів для демонстрації особистого етичного виховання та високоморальної, інтелігентної поведінки в будь-якій ситуації як під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій діяльності.

Добросовісна поведінка судді має торкатися всіх сфер його життя, у тому числі, і матеріальної (майнової) сфери. Йдеться про добросовісну поведінку судді в реалізації обов'язку бути обізнаним про свої майнові інтереси та здійснення активних дій щодо вжиття розумних (адекватних) заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї, виявляючи повагу до законів і лояльність до публічних фінансових інтересів держави.

Важливим питанням у декларуванні доходів є добросовісність щодо майнових прав та обов'язків подружжя у структурі їхнього спільного і роздільного майна та надання відомостей про взаємне утримання і центр життєвих інтересів.

Оцінивши у сукупності встановлені обставини, Комісія дійшла висновку, що Поліщук В.Ю. не підтвердив відповідності високим стандартам професійної етики та добросовісності, а тому кандидата за критеріями «Професійна етика» та «Добросовісність» оцінено у 0 балів за кожним.

Відповідно до пункту 4 глави 6 розділу II Положення рішення про підтвердження здатності здійснювати правосуддя суддею (кандидатом на посаду судді) у відповідному суді ухвалюється у випадку отримання ним мінімально допустимих і більших балів за результатами іспиту та оцінювання критеріїв особистої і соціальної компетентності, а також бала, більшого за 0, за результатами оцінювання критерію професійної етики чи критерію добросовісності.

Дослідивши досє кандидата Поліщука В.Ю., заслухавши доповідача, уповноваженого представника Громадської ради добросовісності та кандидата, врахувавши той факт, що за результатами оцінювання за критеріями «Професійна етика» та «Добросовісність» кандидат набрав 0 балів, Комісія дійшла висновку, що Поліщук В.Ю. не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному господарському суді у складі Верховного Суду.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визнати кандидата Поліщука Володимира Юзефовича таким, що не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному господарському суді у складі Верховного Суду.

Головуючий

Ю.Г. Тітов

Члени Комісії:

А.Г. Козлов

М.А. Макаруч

М.І. Мішин